

obecně závazná ustanovení, kterým se musí občané, v té které obci bydlící, podrobiti. I když tedy obec samostatně spravuje obecní jmění, přece úkony obecních orgánů v této příčině nemohou býti na roveň stavěny úkonům práva soukromého, nýbrž jsou vykonáváním veřejnoprávních oprávnění, vykonáváním vrchnostenské moci a vztahují se na předmět, který náleží k záležitostem vládním. Běží tedy již jen o to, zda Josef B. jednal z příkazu veřejného. Při zřízeních obecních nestojí proti sobě dva rovnocenné subjekty smluvní, nýbrž do popředí vystupuje veřejnoprávní povaha obce a odpovídající tomu zvláště slíbené úřední povinnosti obecních zřízenců. Tímto vztahem jest charakterisován poměr obecního zřízence neb úředníka k obci, a obecní zřízenec neb úředník není proto pouhým soukromým smluvním zřízencem neb úředníkem obce, nýbrž součástí veřejnoprávní organizace obce a výkonným orgánem jejích vrchnostenských práv, tedy úředníkem, který z veřejného příkazu nepřímého obstarává záležitosti vlády. I svědek Josef B. obstarával tedy úkoly vlády, když jako lesní města K. vedl dozor nad lesy tohoto města a konal, čeho jinak bylo zapotřebí k účelné správě těchto lesů a k tomu, aby nebraly újmy bezprávnými činy škůdců. Městský lesní Josef B. byl tudíž úředníkem ve smyslu §§ 101 a 311 tr. zák. K jeho úředním povinnostem náleželo zejména též, aby bránil jakémukoliv poškození lesů a oznámil osoby, o nichž zjistil, že lesní majetek poškodily, jednak městskému úřadu (obecnímu představenstvu) za účelem domáhání se náhrady, jednak úřadu, ku stíhání škůdců povolánému, za účelem jich případného potrestání. Namítá-li nyní zmateční stížnost, že Josef B. nemohl býti sváděn k porušení úřední povinnosti, nemá pravdu. Podle §§ 52—58 lesn. zák. jest lesní povinen, zakročiti proti lesnímu pychu, a jest to jeho úřední povinností, která měla býti právě činem obžalovaného porušena. Poukazuje-li zmateční stížnost na § 86 tr. ř., že učiniti trestní oznámení jest právem, nikoliv však povinností, přehlíží nejen zvláštní ustanovení lesního zákona o trestání lesního pychu, nýbrž i speciální ustanovení § 84 tr. ř., které mluví o povinnosti učiniti trestní oznámení u osob úředně k tomu povinných. Z toho, co dovozeno, plyne, že nelze označiti právně mylným, když nalézací soud — zjistiv, že stěžovatel nabízel cigarety městskému lesnímu Josefu B. ovi v úmyslu, aby ho přiměl, by neučinil oznámení o krádeži, stěžovatelem v městském lese spáchané — uznal, že sváděl darem úředníka k porušení úřední povinnosti.

Čís. 615.

Promlouvání o věcech politického života při úkonu náboženském zakládá samo o sobě skutkovou podstatu přečinu dle § 303 tr. zák. nově znění.

Zasáhnouti do volebního zápasu lze i nepřímým označením protivné strany.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1921, Kr II 375/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 16. října 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 303 tr. zák. a čl. I zákona ze dne 20. února 1919, čís. 111 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se jediného důvodu zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a) tr. ř. vychází zmateční stížnost především z právního názoru, že duchovní, promlouvaje při náboženském úkonu o věcech státního nebo politického života, může býti trestán pro přečin ve smyslu § 303 tr. zák. a čl. I. zákona ze dne 20. února 1919, čís. 111 sb. z. a n. pouze tehdy, jednal-li zároveň proti některému z ostatních, v témže zákonném ustanovení taxativně vypočtených předpisů. Stížnost dále zdůrazňuje, že citovaným zákonným ustanovením stíháno je pouze brojení proti určitým politickým organizacím nebo stranám, a namítá, že stěžovatel ve svém kázání jen všeobecně varoval před volbou mužů nepřátelských církví, že naproti tomu neuváděl jmén žádné určité politické strany, zejména jména strany sociálně demokratické, a že také jeho slova nesměřovala proti žádné určité straně politické, zejména ne proti straně sociálně demokratické. Zmateční stížnosti nelze v žádném směru přiznati oprávnění. Především nelze uznati správným názor stížnosti, že promlouvání o věcech státního nebo politického života při náboženském úkonu činí duchovního dle § 303 tr. zák. a čl. I. zákona ze dne 20. února 1919, čís. 111 sb. z. a n. trestným jen tehdy, jednal-li zároveň proti některému z ostatních, v témž zákonném ustanovení dále vypočtených předpisů. Slovné znění druhého odstavce čl. I. citovaného zákona nasvědčuje zcela nepochybně správnosti názoru opačného, že totiž promlouvání o věcech státního nebo politického významu prokláše se tu ve dle ostatních, tam uvedených činů a projevů, a neodvisle od nich za přečin samostatný, takže již takové promlouvání samo o sobě tvoří skutkovou podstatu přečinu, tedy také tehdy, není-li v něm současně obsažen žádný z oněch činů nebo projevů, jimiž se dle dalších vět rovněž zcela samostatně zakládá skutková podstata téhož přečinu. Nalézací soud shledal tudíž správně skutkovou podstatu přečinu dle § 303 tr. zák. a čl. I. zákona ze dne 20. února 1919, čís. 111 sb. z. a n. především v tom, že stěžovatel jako duchovní promlouval při úkonu náboženském o věcech politického života, totiž, jak blíže naznačeno v rozhodovacích důvodech rozsudku, o volbě do poslanecké sněmovny, toho dne konané. Stěžovatel ostatně prohřešil se i proti jednomu z oněch dalších předpisů citovaného zákonného ustanovení tím, že při onom náboženském úkonu zasáhl do rozsudkového výroku do volebního zápasu (poslední věta druhého odstavce čl. I. zákona), čímž stává se vlastně námitka, o které posud zde uvažováno bylo, bezpředmětnou. Že stěžovatel svými slovy do volebního zápasu zasáhl, toho nepopírá ani stížnost. Jedná se pouze o odpověď na otázku, stalo-li se tak, jak předpokládá zákon, ve prospěch či ke škodě některých kandidátů nebo některé strany. Stížnost to popírá, namítajíc, že stěžovatel ve svém kázání jmén určité strany politické neuváděl a že jeho slova proti žádné takové straně nesměřovala. Rozsudek v rozhodovacích důvodech v tom směru mezi oběma skutkovými podstatami, jež v činu stěžovatelově shledal, přesně nerozeznává a následkem toho dospívá sice k správnému závěru, že skutkovou podstatu přečinu zakládá již stěžovatelovo promlouvání o věcech politického života samo o sobě, aniž by bylo zapotřebí, aby při tom byla činěna nálada pro určitou politickou stranu nebo proti ní, opomenul však obíratí se v důvodech otázkou, zasáhl-li stěžovatel do volebního zápasu ve prospěch či ke škodě někte-

rých kandidátů nebo některé strany. Než mezera tím vzniklá není na újmu správnosti postupu nalézacího soudu, pokud podřadil čin stěžovatelův i skutkové podstatě ve smyslu poslední věty druhého odstavce čl. I. zákona. V rozhodovacích důvodech poukazuje se v tom směru na údaje svědků, kteří souhlasně potvrdili, že si z promluvy stěžovatelovy odnesli dojem, že jí chtěl agitovati proti straně sociálně demokratické, která byla za volebního boje označována jako církvi nepřátelská; vznik tohoto dojmu vysvětlili pak svědkové místní konstelací stran, při níž stranou církvi nepřátelskou mohla býti míněna pouze strana sociálně demokratická. Z obsahu těchto svědeckých údajů, které, i když to snad v rozhodovacích důvodech výslovně není řečeno, dlužno zároveň považovati za skutkové zjištění rozsudku, lze zajisté právem dovozovati, že stěžovatel svými slovy zasáhl do volebního zápasu ke škodě jmenované strany a tím nepřímo i ve prospěch strany protivné. Na věci ničeho nemění okolnost, že stěžovatel dle znění svých slov, jak zjištěna jsou rozsudkem, mluvil proti nepřátelům církve, náboženství a víry, tedy na pohled snad proti jednotlivcům, když sám hned v zápětí doplnil svoje slova dodatkem »ať jde o nepřítel rozeného či takového, jenž náleží straně, která je zásadně proti právům církve«. Za tohoto stavu věci nemají významu ani okolnosti, zdůrazňované stížností, z části i rozsudkem zjištěné, že totiž stěžovatel jednak ve volebním zápase jako řečník jinak nevystupoval, pokud se týče se ho vůbec nesúčastnil, jednak svoji promluvu zahájil slovy, že o politice tu mluvit nemůže ani tak činiti nechce, když v prvním směru ke skutkové podstatě přečinu, mu za vinu klade něho, plně stačí to, čeho se dopustil při onom úkonu náboženském samotném, a když na druhé straně ve vlastní promluvě pak o věcech politického života skutečně promlouval. Připomenuti sluší, že stěžovatel závěrem promluvy, který dle rozsudkového zjištění zněl, že chce raději 14 dní seděti v žaláři, než za nedbalé plnění povinností věčně v pekle, sám jasně naznačil, že si je nedovolenosti a trestnosti svého počínání dobře vědom.

Čís. 616.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pletichy spáchané vývozem dobytka nebo masa z jednoho okresu do druhého.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1921, Kř I 416/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaných do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Praze ze dne 22. prosince 1920, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.

Důvody:

Obě zmáteční stížnosti jsou ohledně přečinu dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. veskrze bezdůvodny. Obchod hovězím dobyt看, včetně telat, byl v době trestného činu, o který jde, upraven ministerským nařízením ze dne 27. srpna 1917, čís. 367 ř. z. Na